

Til info:

Denne presentasjonen skal sikre en god introduksjon til «Retningslinje for pasient- og pårørendeopplæring» og er en støtte i arbeidet med å gjøre retningslinjen kjent.

Ta gjerne kontakt med:

Avdeling samhandling, helsekompetanse og likeverdige helsetjenester, Stab pasientsikkerhet, kvalitet og samhandling; [Samhandling, helsekompetanse og likeverdige helsetjenester](#)

I implementeringen av retningslinjen er denne presentasjonen kun ett av flere tiltak. Det ligger et ansvar på ledelsen i den enkelt avdeling for å ha gode systemer og rutiner for å sikre pasient- og pårørendeopplæring til alle aktuelle pasienter og pårørende.

Pasient- og pårørendeopplæring



Overordnet retningslinje

Sykehusets fire hovedoppgaver



Forskning



Pasientbehandling



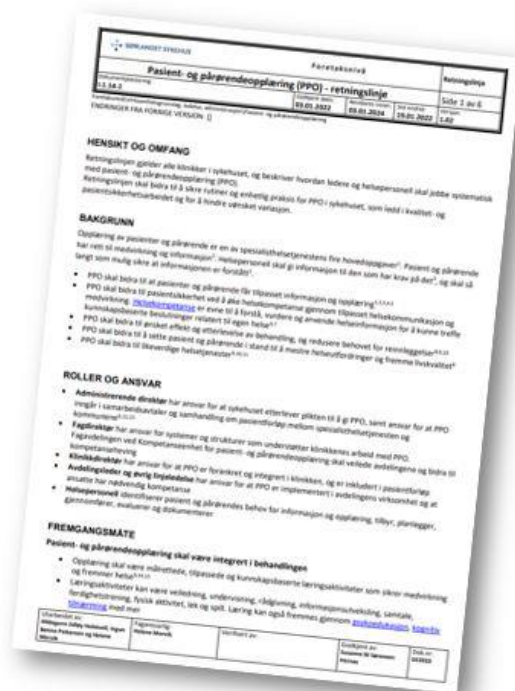
Utdanning av
helsepersonell



Opplæring av pasienter
og pårørende

Spesialisthelsetjenesteloven § 3-8. Sykehusenes oppgaver

Retningslinje for pasient- og pårørendeopplæring



Utarbeidet i 2021 av:

- Oslo Universitetssykehus (OUS)
- Sørlandet sykehus (SSHF)
- Regional kompetansetjeneste for pasient- og pårørendeopplæring (RK-PPO)

Metoderapport og referanser i EKWeb/E-håndbok

Retningslinjens hensikt og omfang



- beskriver hvordan ledere og helsepersonell skal jobbe systematisk med PPO
- skal bidra til å sikre rutiner og enhetlig praksis for PPO i sykehuset
- er et ledd i kvalitet- og pasientsikkerhetsarbeidet
- skal hindre uønsket variasjon
- gjelder alle klinikker i sykehuset

Metode



- Workshop OUS og SSHF
- Innsiktsdokument om PPO
- PICO-skjema
- Systematiske søk
- Erfaringsbasert kunnskap fra OUS og SSHF
- Bruerkunnskap
- Metoderapport

Ansvar

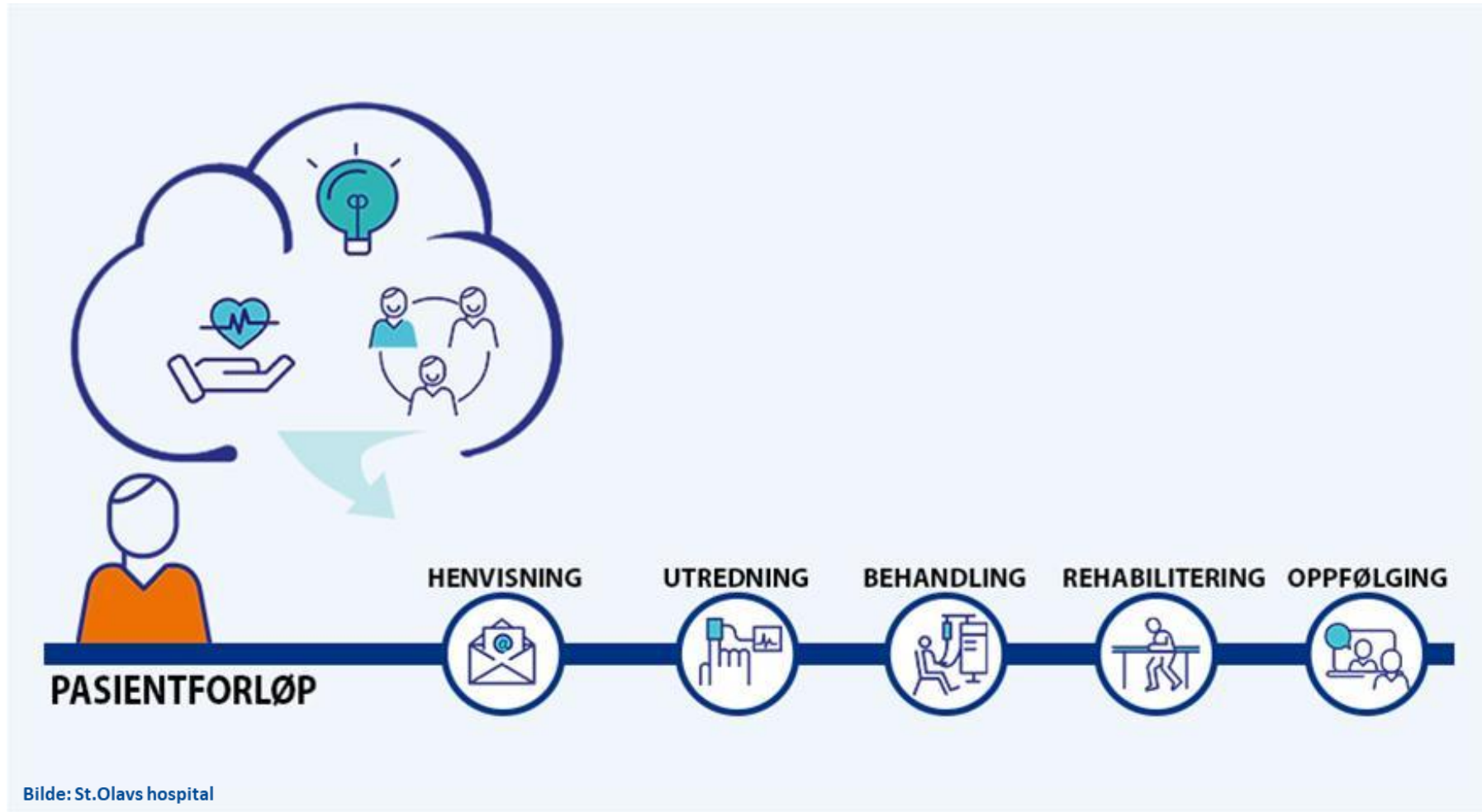


- Avdelingsleder og øvrig linjeledelse har ansvar for at PPO er implementert i avdelingens virksomhet og at ansatte har nødvendig kompetanse
- Helsepersonell identifiserer pasient og pårørendes behov for informasjon og opplæring, tilbyr, planlegger, gjennomfører, evaluerer og dokumenterer

Pasient- og pårørende- opplæring skal

- være integrert i behandlingen
- inngå i hele pasientforløpet
- tilpasses den enkeltes ståsted og behov
- være kunnskapsbasert og forankret i teori
- evalueres
- gis av kompetent helsepersonell
- dokumenteres i pasientens journal

Tilby pasientene informasjon og opplæring gjennom hele pasientforløpet



Tilby pasient- og pårørendeopplæring særlig ved



- diagnostisering
- oppstart av- og endringer i behandling
- utskriving og andre overganger
- når fysisk eller psykisk tilstand hos pasienten tilsier det

Pårørende



- Tilby pårørende informasjon og opplæring i henhold til deres rettigheter og helsepersonells plikt
- Pårørende bør involveres på et tidlig tidspunkt

Spørsmål i planlegging, gjennomføring og evaluering av PPO i pasientforløpet

- Målgruppen for opplæring?
- Læreforutsetninger og behov hos pasient og pårørende?
- Mål med opplæringen?
- Innholdet i opplæringen?
- Hensiktsmessige læringsaktiviteter?
- Hvem skal gi opplæringen?
- Muligheter og begrensninger som påvirker opplæringen?

Pasient- og pårørendeopplæring skal være integrert i behandlingen



Opplæring skal være målrettede, tilpassede og kunnskapsbaserte læringsaktiviteter som sikrer medvirkning og fremmer helse

Læringsaktiviteter



- Veiledning, undervisning, rådgivning, informasjonsutveksling, samtale, ferdighetstrening, fysisk aktivitet, lek og spill, psykoedukasjon, kognitiv tilnærming med mer
- Tilbys muntlig, skriftlig, digitalt, individuelt eller i gruppe

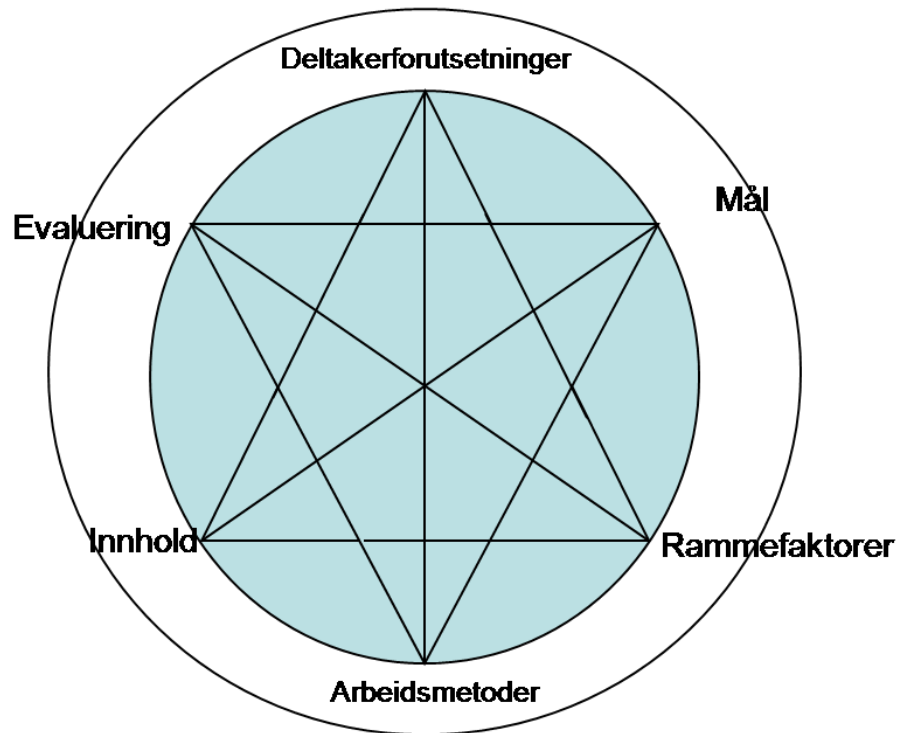
Pasient- og pårørende- opplæring skal tilpasses den enkeltes ståsted og behov



Informasjon skal

- gis på en hensynsfull måte
- tilpasses individuelle forutsetninger som
 - alder
 - sanse- og funksjonstap
 - modenhet og erfaring
 - kultur- og språkbakgrunn
 - behov og helsekompetanse
 - behov for tolk

Pasient- og pårørendeopplæring skal være kunnskapsbasert og forankret i teori



- Kunnskap basert på forskning, erfaringer fra praksis, og pasient- og pårørendes kunnskap, ønsker og behov
- Bør være forankret i et teoretisk rammeverk
- Skal anvende helsepedagogiske prinsipper som fremmer læring, medvirkning og mestring

Pasient- og pårørendeopplæring skal evalueres



- Gjennomføres regelmessig ved systematisk innhenting av erfaringer fra pasienter og pårørende etter opplæring, for å undersøke måloppnåelse og opplevd nytteverdi
- Resultatene skal inngå i kontinuerlig forbedringsarbeid

Pasient- og pårørende-
opplæring skal gis av
kompetent helsepersonell



Helsepersonell skal ha tilgang til kompetanseheving for å tilegne seg og opprettholde kunnskap, holdninger og ferdigheter innen pasient- og pårørendeopplæring

Relevante kompetanseområder

- Helsekompetanse
- Brukermedvirkning
- Helsekommunikasjon
- Helsepedagogikk
- Helsepsykologi
- Helsefremming
- Samvalg
- Læring og mestring
- Medisinskfaglig kompetanse

Pasient- og pårørende- opplæring skal dokumenteres i pasientens journal



- Skal kodes og dokumenteres i pasientens journal (DIPS) etter gjeldende retningslinje for å sikre forsvarlig oppfølging av pasient og pårørende
- Se EKWeb for retningslinjer og prosedyrer for registrering og koding

Kontaktinformasjon

Oslo universitetssykehus

[Samhandling-helsekompetanse-og-likeverdige-helsetjenester](#)

Nyttige nettsider innen PPO

rkppo.no

mestring.no